

OBC

PROGRAMA
23

20 I 21 DE MAIG
SALA 1 PAU CASALS

PROKÓFIEV 5

JAVIER PERIANES I ELIM CHAN
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

UNSUK CHIN
(Seül 1961)

SUBITO CON FORZA

(2020) - 1a audició - 5'

MAURICE RAVEL
(Ciboure, França 1875 - París 1937)

CONCERT PER A PIANO I ORQUESTRA EN SOL MAJOR

(1929-1931) - 21'

Allegramente
Adagio assai
Presto

Javier Perianes, piano

PAUSA 20'

SERGUEI PROKÓFIEV
(Sontzovka, Ucràina 1891 – Moscou 1953)

SIMFONIA N. 5 EN SI B MAJOR, OP. 100

(1944) – 46'

Andante
Allegro marcato
Adagio
Allegro giocoso

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

JAVIER PERIANES, PIANO

ELIM CHAN, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Vlad Stanculeasa, concertino / Jaha Lee, concertino associada / Raúl García, assistent de concertino / Pedro Rodríguez, assistent de concertino / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Natalia Mediavilla / Katia Novell / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Paula Banciu* / Andrés Fernández de Mera* / Alzy Kim* / Laura Pastor* / Aria Marina Trigas* **SEGONS VIOLINS** Ivan Percevic, solista / Emil Bolozan, assistent / Maria José Aznar / Maria José Balaguer / Patricia Bronisz / Clàudia Farrés / Melita Murgea / Josep Maria Plana / Vladimir Chilaru* / Antònia Maria Escalas* / Asia Jiménez* / Ana Kovacevic* / Yulia Tsuranova* **VIOLES** Benjamin Beck, solista / Josephine Fitzpatrick, assistent / Christine de Lacoste / David Derrico / Franck Heudiard / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Adrià Trulls / Laia Martí* / Oreto Vayá* **VIOLONCELS** Charles-Antoine Archambault, solista / José Mor, solista / Vincent Ellegiers / Marc Galobardes / Jean-Baptiste Texier / Carla Conangla* / Yoobin Chung* / Elena Gómez* / Joan Rochet* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitry Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Joan Cantalops* / Anna Cristina Grau* / Nenad Jovic* / Elena Marigómez* **FLAUTES** Francisco López, solista / Beatriz Cambrils / Ricardo Borrull, flautí **OBOÈS** Rafael Muñoz, solista / José Juan Pardo / Disa English, corn anglès **CLARINETS** Josep Fuster, assistent / Francesc Navarro / Elvira Querol, clarinet en mi bemoll / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Silvia Coricelli, solista / Noé Cantú / Thomas Greaves, assistent / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Pablo Marzal / David Bonet **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Adrián Moscardó / Andreu Moros* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Raúl García, trombó baix **TUBA** Daniel Martínez **TIMBALES** Joan Marc Pino **PERCUSSIÓ** Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila / Miquel Àngel Martínez* / Manuel Roda* / Guillem Ruiz* **ARPA** Magdalena Barrera, solista **PIANO** Carolina Santiago* / Jordi Torrent*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger

RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez

RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero

PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

* Col·laborador/a

COMENTARI

per **Asier Puga**

Subito con forza

La compositora sud-coreana Unsuk Chin és sens dubte una de les grans creadores contemporànies. Alumna de Ligeti, la seva música ha conquerit les principals sales i agrupacions internacionals i, com a exemple recent, l'última edició del prestigiós Festival Présences que organitza Radio France es va dedicar a la música de Chin.

«El que més m'atrau són els enormes contrastos, des de les erupcions volcàniques fins a la serenitat extrema», va explicar la mateixa compositora en una entrevista. El 2020, en el marc de les celebracions del 250è aniversari del naixement de Beethoven, Unsuk Chin va compondre *Subito con forza*, obra inspirada en una cita extreta d'un dels quaderns de converses que va començar a utilitzar Beethoven a partir del 1818 i fins al final de la seva vida a causa de les seves dificultats auditives. S'hi barreja la vida rutinària amb els anhels artístics i socials del compositor. Concretament, Unsuk Chin va centrar la seva atenció en una frase: «Dur und Moll. Ich bin ein Gewinner» (Major i menor. Soc un guanyador).

És coneguda l'anècdota del compositor Gustave Samazeuilh segons la qual el 1911, Maurice Ravel, durant unes vacances per la regió basca de la qual tots dos procedien, li va confessar que tenia al cap compondre una mena de 'concert basc' per a piano i orquestra.

Si aquesta idea es va mantenir present en el compositor de Ciboure durant els següents 20 anys que separen aquesta anècdota de la composició del *Concert en sol*, ho desconeixem; el que sí que és evident és la influència del jazz, molt present a l'Europa d'entreguerres i que Ravel va conèixer de primera mà durant la gira que va fer pels Estats Units el 1928. «La part més captivadora del jazz és el seu ritme exuberant i divertit... El jazz és una font d'inspiració molt rica i vital per als compositors moderns», va declarar el compositor.

Amb només 55 anys, Ravel, que tenia la intenció de compondre un concert per a piano que ell mateix pogués interpretar, ja havia començat a patir les manifestacions d'una malaltia neurològica degenerativa que l'incapacitaria per compondre a partir del 1932, només un any després de la composició del seu Concert per a piano. En finalitzar l'obra, i amb la proximitat de l'estrena, Ravel va decidir desistir de l'aspiració de ser-ne el solista i el seu lloc el va ocupar la cèlebre pianista i pedagoga Marguerite Long, a qui està dedicat el concert.

Ravel va afirmar que va compondre el *Concert en sol* en l'esperit de Mozart i Saint-Saëns, fet que s'evidencia si el comparem amb el *Concert per a la mà esquerra*, compost gairebé alhora. Si el *Concert en sol* centra l'activitat en els registres superiors del teclat i empra una orquestra petita, el *Concert per a la mà esquerra* és d'una exuberància instrumental i sonora impactant.

El *Concert en sol* manté l'essència de Ravel, les seves harmonies plàstiques modelades amb la seva rítmica creativa, a voltes mecànica (Ravel era un col·leccionista apassionat de joguines mecàniques), a través d'una brillant orquestració. «Una estilització minuciosa», com Ravel mateix va definir el seu concert, «en la manipulació de formes populars».

«Ivan el Terrible era molt cruel. Pots mostrar que era cruel. Però has de mostrar per què necessitava ser cruel», va dir Stalin al cineasta Serguei Eisenstein després de veure la segona part de la pel·lícula *Iván el Terrible* (1942-45), la banda sonora de la qual havia compost Prokófiev.

Uns anys abans, el 1936, després d'una època viatjant per Amèrica i vivint entre París i Moscou, Prokófiev i la seva família decideixen instal·lar-se definitivament a la capital de l'aleshores Unió Soviètica. Continuarà una etapa fonamental de gran activitat creativa, com ho exemplifiquen obres com el ballet *Romeu i Julieta*, les Sonates per a piano 6, 7 i 8, les seves col·laboracions amb Eisenstein o la seva *Cinquena Simfonia*, que col·locaran Prokófiev com un dels grans compositors soviètics.

Al llarg de la seva vida, Prokófiev va compondre set simfonies. Entre la *Quarta* i la *Cinquena Simfonia* hi ha una aturada de gairebé 14 anys en què se centra en obres primordialment escèniques, com els seus ballets *El fill pròdig*, *Al Dnièper* o bé *Romeu i Julieta*; els seus Concerts per a piano 4 i 5 i els seus cèlebres recitals com a pianista a Europa i els Estats Units.

La *Cinquena Simfonia* demostra una nova ambició per part de Prokófiev de crear una obra a gran escala, una mena de 'simfonia de guerra' (com es va definir després de la seva estrena), potser influït per la *Setena Simfonia* de Xostakóvitx, "Leningrad", estrenada el 1942. La *Cinquena Simfonia* de Prokófiev va obtenir un gran èxit no només a la Unió Soviètica, on es va entendre com un símbol de la victòria a la guerra, sinó a escala internacional.

«Vaig concebre la simfonia com una glorificació de la grandesa de l'esperit humà, lloant l'home lliure i feliç», va explicar oficialment el mateix Prokófiev en relació amb la seva *Cinquena Simfonia*. Més tard, en declaracions a la revista *Time* (de la qual seria portada el 1945 precisament per l'èxit d'aquesta simfonia) va dir que l'obra anava «sobre l'esperit de l'home, la seva ànima o una cosa semblant».

Com va passar a l'estrena de la simfonia "Leningrad" de Xostakóvitx, el so de l'artilleria a Moscou va interrompre breument el començament del concert, però aquesta vegada no eren trets de defensa, sinó una salva solemne. L'Exèrcit Roig havia travessat el riu Vístula a Polònia i al cap de quatre mesos prendria Berlín.

Amb motiu de la celebració de l'Any Alicia de Larrocha

